

РАЗДЕЛ 1

Общо описание на характеристиките на района за басейново управление

1.1.Общо описание

1.1.1.Географски характеристики

Дунавски район за басейново управление е част от международния речен басейн на река Дунав. На север граничи с Република Румъния, на изток с Черноморския район за басейново управление, на запад с Република Сърбия и на юг с Източнобеломорски и Западнобеломорски райони за басейново управление.

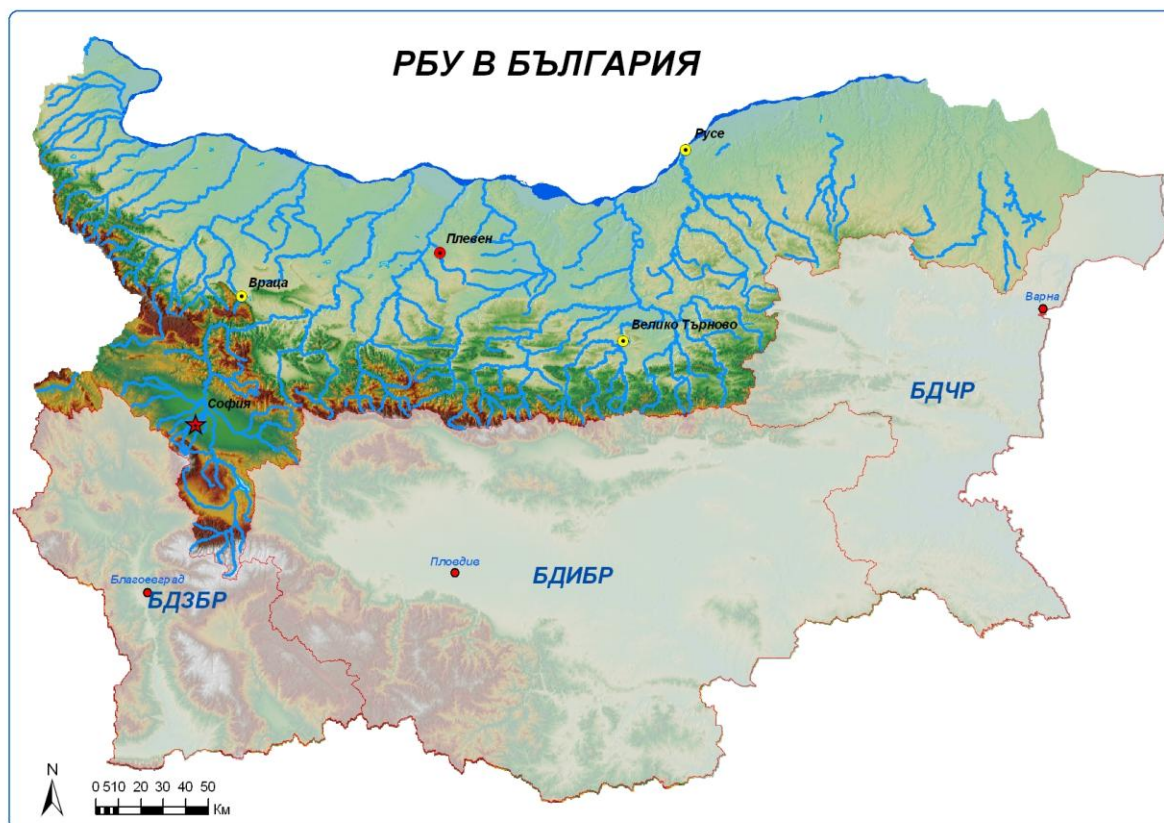
Дунавският район за басейново управление съгласно Закона за водите обхваща по-голямата част от Северна България и включва поречията на следните реки, вливащи се в река Дунав или пресичащи западната ни граница: Ерма, Нишава, Огоста и реките западно от Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавските Добруджански реки.

Площта на района е 47 235 км², което е 42,5% от територията на България. Към 31.12.2007 г. населението, живеещо в района е 3 361 344 души, което представлява 44% от общото население на страната - 7 640 238 души. Това е районът с най-голям дял от населението на страната. Тук се намира и столицата на страната – гр.София. На *фигура 1.1* са представени районите за басейново управление в България :

- Дунавски район за басейново управление на водите
- Черноморски за басейново управление на водите
- Източнобеломорски за басейново управление на водите
- Западнобеломорски за басейново управление на водите

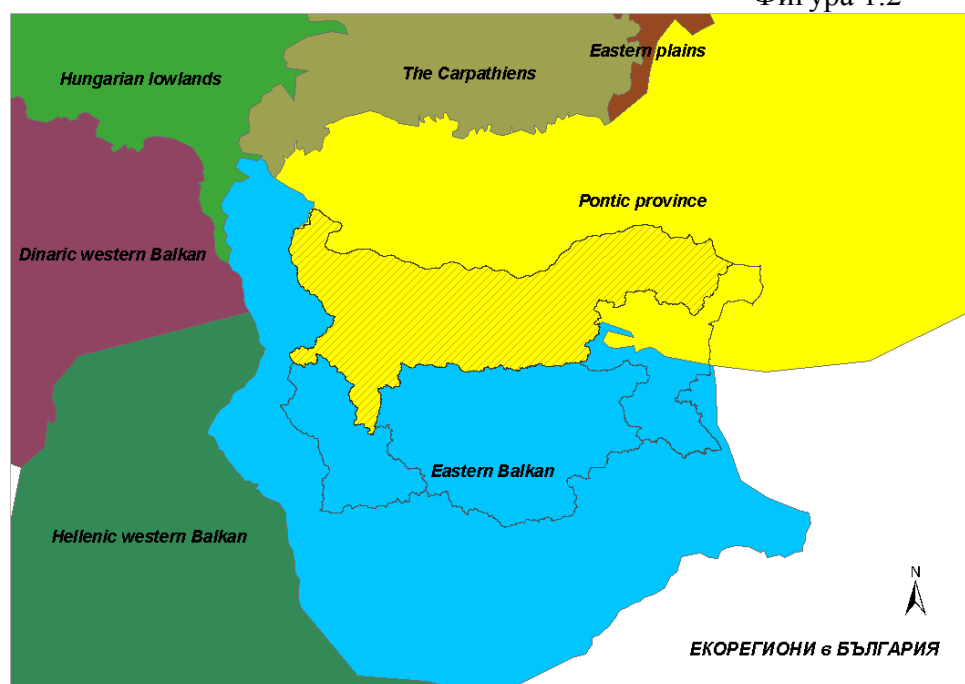

Фигура 1.1

1.1.2. Екорегии

Фигура 1.2

На територията на Р България има части от два екорегии (фигура 1.2):
- Екорегии 12 (Черноморска провинция/Pontik province);

- Екорегиян 7 (Източна Стара планина/Eastern Balkan).

Границата между тези два екорегияна преминава на север от Стара планина в посока запад-изток.

При определяне на типовете повърхностни води по система “Б”, след консултации с експерти от Международна комисия за опазване на река Дунав (МКОРД) и водещи експерти по Туининг проект BG 03/ IB-EN-02 се прие: на територията на нашата страна границата между екорегиян 7 и екорегиян 12 да минава по границата на водосбора на Дунавския речен басейн. Основанията за това са :

- няма съществена разлика в биоценозите в горното течение на река Искър, Ерма и Нишава (които попадат в екорегиян 7) и горното течение на реките вливащи се в река Дунав от екорегиян 12;
- редуцират се броя на типовете повърхностни води .

Дунавският район за басейново управление на водите на територията на Р България е разположен изцяло в Екорегиян 12.

1.1.3. Характерни особености на района за басейново управление

1.1.3.1. Релеф и геоложки строеж

Дунавският район за басейново управление на водите в своя хидрографски обхват и в морфо-структурен план почти се припокрива с географското понятие за Северна България. Тук се включват две основни морфоструктурни единици: Дунавската равнина и северните склонове на Старопланинската верижна система.

Дунавската равнина се характеризира с низинен и хълмисто-платовиден релеф. В западната подобласт (до р. Вит) преобладава низинния и платовиден релеф със средна надморска височина 130м. Плоските междуречни пространства се понижават с лек наклон към р. Дунав. Десните склонове на речните долини са стръмни, а левите – полегати. На изток от р. Янтра се простира Лудогорско-Добруджанската хълмисто-платовидна подобласт, която съвпада с темето на Северобългарския плосък свод. Плоските вододели на Лудогорското плато постепенно се издигат на запад и прехождат в Поповско-Самуиловските височини, разположени между изворните области на р. Баниски Лом и Суха река. Реките тук са с временен, непостоянен отток и са дълбоко врязани в каньоновидни долини.

Българският бряг на р. Дунав е висок и стръмен. Той е резултат предимно на ерозионни процеси, за разлика от Румънския бряг, който е равнинен и изграден от няколко акумулационни тераси. По нашето крайбрежие от Видин до Силистра са оформени десетина отделни низини, представляващи заливната тераса на р. Дунав.

Старопланинската верижна система се разделя на две части: Предбалкан и Главна Старопланинска верига.

Предбалканът обхваща една надлъжна ивица от предпланини, разположени между Дунавската равнина и Същинска Стара планина. В Дунавски район за басейново управление попадат западната и средна части на Предбалкана, т.е. от р. Тимок до р. Янтра (по-точно до нейния приток Стара река). Предпланинската ивица е най-широка в поречието на Вит, около 50 км, като на запад и изток се стеснява до 10-15 км. Релефът е ридово-хълмист с кулисообразно сменящи се структурни възвишения и понижения.

Главната Старопланинска верига е най-широка в западната си част , около 40 км, като на изток при долината на Вит се стеснява до 20-тина км и така продължава през цялата средна част - до Стара река. Орографската издържаност на Старопланинската верига се подчертава от нейната средна височина, която за

западната част е 849м, а за средната част достига 961м. В най-високите отдели на планината, на височина 1800-1900м. се очертават заоблени и плоски била, които рязко се отсичат от стръмните разломни склонове под тях.

Морфометричните данни показват големи различия между релефа на Главната Старопланинска верига, която тук има ср. височина 900м, а Предбалканът – съответно 384м, т.е. 2.3 пъти по-нисък.

По отношение на геоложкия строеж, Дунавския район се характеризира от две основни тектонски единици – Мизийската платформа и Алпийската нагъната система.

1.1.3.2. Климатична характеристика

Дунавският район попада в умерения климатичен пояс и се характеризира с умерено континентален климат.

В Дунавската равнина зимата е по-студена, отколкото в Тракийската равнина, а лятото по-горещо. Климатът на планинските райони се отличава рязко от този на низините. В планините през цялата година температурите остават чувствително по-ниски, а валежите по-големи. Тук снежната покривка се задържа непрекъснато по няколко месеца, като дебелината ѝ в по-високите части на планините надминава 1,5 м.

1.1.3.3. Валежи

Средният годишен валеж в Дунавския район се движи в широки граници - от 500-550 мм в равнината и до над 1200 мм за високите планински части на Централен Балкан.

С най-малките годишни валежи, 500-550 мм, са отделни области по Дунавското крайбрежие, където се включват долините по долното течение на реките Цибрица, Огоста, Вит, Осъм, Янтра и Русенски Лом. Такъв валеж се отбелязва и за част от Добруджа. В хълмистата част на Дунавската равнината преобладава годишен валеж 650-700 мм. Годишен валеж над 1000 мм е характерен главно за високите планински части и високопланински върхове. За водосборната зона на р. Искър на юг от Стара планина, годишният валеж се движи от 500-550 мм за част от Софийското поле и до над 1100-1200 мм в посока към Витоша и към Рила планина.

1.1.3.4. Температури

Дунавския район за басейново управление се характеризира със студена зима и горещо лято. Тук средната температура през януари (най-студения месец) е от минус 2° до минус 5° като при най-силните застудявания минималната температура може да спадне до 25-35° под нулата. Характерни са също така и големите колебания на температурата през зимата. През януари при много силни затопляния максималните температури могат да достигнат до 18° над нулата.

Средната температура на най-горещия месец (юли) е около 23°, обаче най-високите максимални температури могат да достигнат до 41-42°. Дори и при най-силните застудявания минималните температури през юли не спадат по-ниско от 7-8°.

1.1.3.5. Хидроложка характеристика

Оттокообразущи фактори

Дунавският район за басейново управление включва всички Дунавски притоци, образували своите речни мрежи и течения на територията на България и изливащи води в р. Дунав на българска територия. Само р. Нишава и нейните главни притоци р. Ерма, Габерска и Височица събират води от територията на България, но пресичат държавната граница с Република Сърбия на запад, където заустват в р. Дунав.

Дунавските притоци на Северна България събират водите си от северните склонове на Стара планина, която е най-водообилна в най-високите си части: в Западна Стара планина - Чипровска и Берковска планини и в Централната част около в. Ботев (2376м). В тази част на Балкана падат най-обилните за района валежи - годишните суми превишават 1000-1200 мм. По-обилните валежи формират и най-високи модули на речния отток, който в тези части на Стара планина превишава 20-25 л/с/км². По-голямата овлажненост на тези части съчетано с планинския релеф, големите надморски височини и наклони са допринесли до силно развитие на гъстотата на речната мрежа, която достига 1,5-2,5 км/км² и повече.

Водообилността на района в поречието на р. Горни Искър - по Северните склонове на Рила е още по-голяма и се изразява с годишни валежи над 1200-1300 мм. Модулите на средногодишния отток превишават 35-40 л/с/км². Гъстотата на речната мрежа достига и превишава 3 км/км².

В северна посока от билото на Стара планина, следвайки главното понижение на надморската височина на северните склонове, се намалява и водообилността на водосборите и реките. Така вече в подножието на Стара планина приблизително по линията гр. Монтана - Ловеч - Омуртаг годишните валежи спадат до 650-700 мм, а отточният модул - до около 4-5 л/с/км², а гъстотата на речната мрежа пада до 0,5 км/км².

В придунавската част на равнината валежът намалява до 500-600мм годишно, модулът на оттока – под 0,5-1 л/с/км² и гъстотата на речната мрежа даже под 0,1-0,2 км/км². В Североизточна България – в поречието на Добруджанските реки вследствие на окаerstenостта на територията речните течения фактически изчезват и остават само сухи долини и корита, в които вода тече само при продължителни интензивни дъждове.

Очертаната закономерност в териториалното изменение на овлажнеността е нарушена за р.Искър на юг от Стара планина. Там посоките на изменение на овлажнеността се променят съобразно понижението на склоновете на долините и Софийската котловина, където годишният валеж спада до около 550 мм, модулът на оттока до 2 л/с/км² и гъстотата на речната мрежа до 0,8 км/км².

В по-ниските части на Дунавския район максимумът на пролетното пълноводие се измества към март - април вследствие на по-ранното снеготопене, като запазва максималната си процентна стойност, но намалява отточния максимум над 40-50 мм, за р. Русенски Лом – под 10 мм.

Пълноводието е най-концентрирано във високопланинските райони – главното му ядро е през април-май. В ниските райони то се разпластява във времето, като се увеличава неговата продължителност и намалява високата му част.

Маловодието е през лятните и есенни месеци: от юни-юли до октомври-ноември, като минимумът е най-често през август-октомври.

1.1.3.6.Административно деление и демографска характеристика

Границите на Дунавския район за басейново управление на водите не съвпада с административното деление на страната. На територията на Дунавски район са разположени 126 общини, 18 области, и 2 329 населени места (*фигура 1.3.2*). В района се намира и столицата на страната, гр.София (в Искърски подбасейн), който е най - бързорастящият икономически център на България. Нейното население е около 1,5 милиона души, което е 45% от общото население в Дунавски район. Административен център на района е гр.Плевен.

Фигура 1.3.2

Дунавския район за басейново управление на водите, както вече казахме е най-големия в страната. В него живее 44% от населението на България. Броят на населението на района спада с националния темп. Възрастовата структура съвпада с националната. Делът на населението от 15 до 64г. през 2008 г. е 69.4% и се запазва до 2027г.

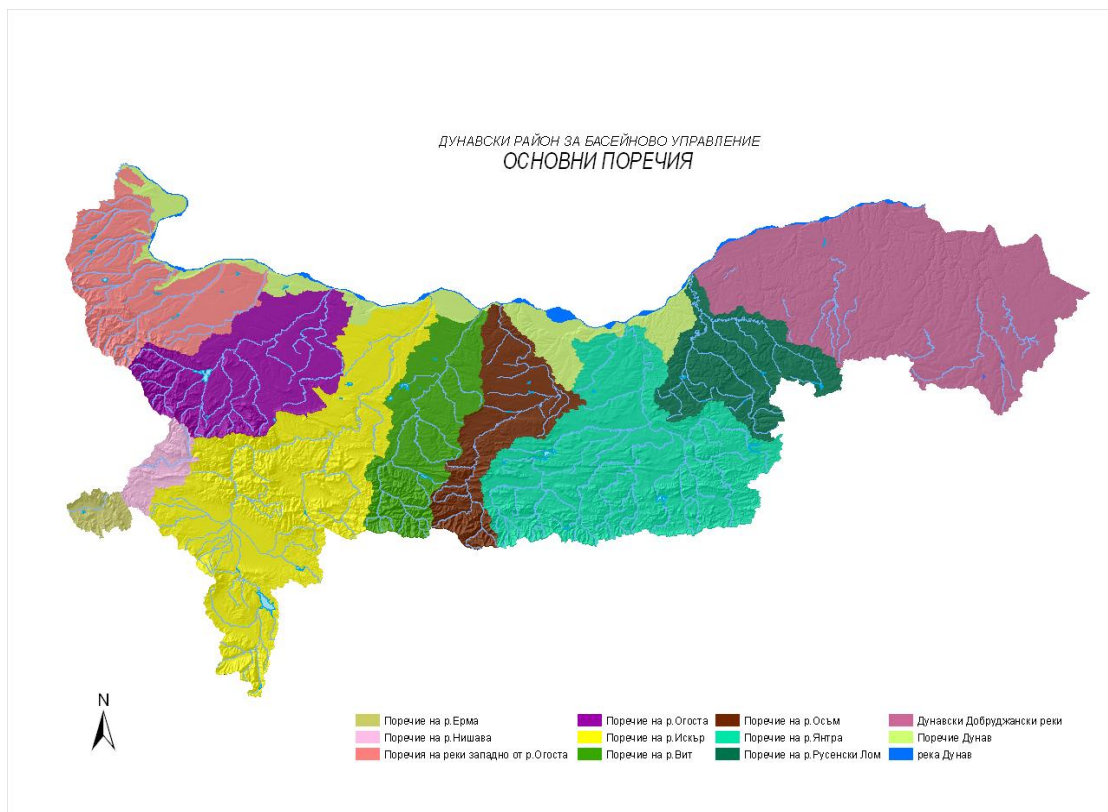
Дунавския район е сравнително по-урбанизиран. Делът на градското население през 2008г. е 74.5% и постепенно нараства до 79.0% през 2027г. За сравнение тези числа за страната са 70.7% и 74.2%. Макар и да увеличава относителния си дял, градското население намалява, но с по-нисък темп от този на страната. Обратно, селското население има по-нисък дял и намалява с по-бърз темп.

Селищата в района намаляват със значително по-бърз темп и това се дължи изцяло на селата. През 2008г. Дунавския район за басейново управление на водите има сравнително по-концентрирано население, т.е. средният брой на населението в едно селище е по-голям от този за страната – 1692 души, при 1574 души за страната. Като резултат от тези процеси, концентрацията на населението се увеличава изпреварващо и през 2027г. в ДРБУВ едно селище има средно 2049 жители при 1649 жители за страната.

1.1.3.7. Основни поречия

В Плана за управление на речните басейни в Дунавски район са включени следните основни поречия: Ерма и Нишава, Огоста и Западно от Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки.

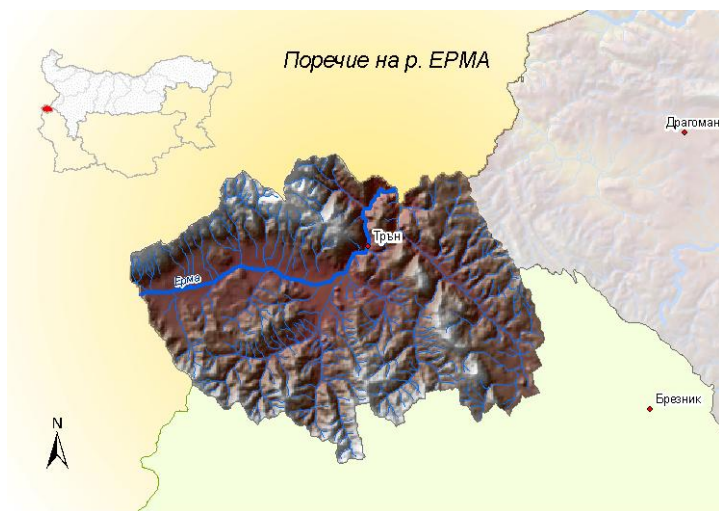

Водосборна площ на основните поречия в Дунавски район за басейново управление

Поречия	Обща площ, km ²
Ерма	436,350
Нишава	700,960
Западно от Огоста	3910,578
Огоста	4282,290
Искър	8633,654
Вит	3227,565
Осъм	2838,009
Янтра	7861,909
Русенски Лом	2985,355
Дунавски Добруджански реки	8140,571
Дунав	4217,437
Общо	47234,678

1.1.3.7.1. Характерни особености на водосборния район на реките Ерма и Нишава

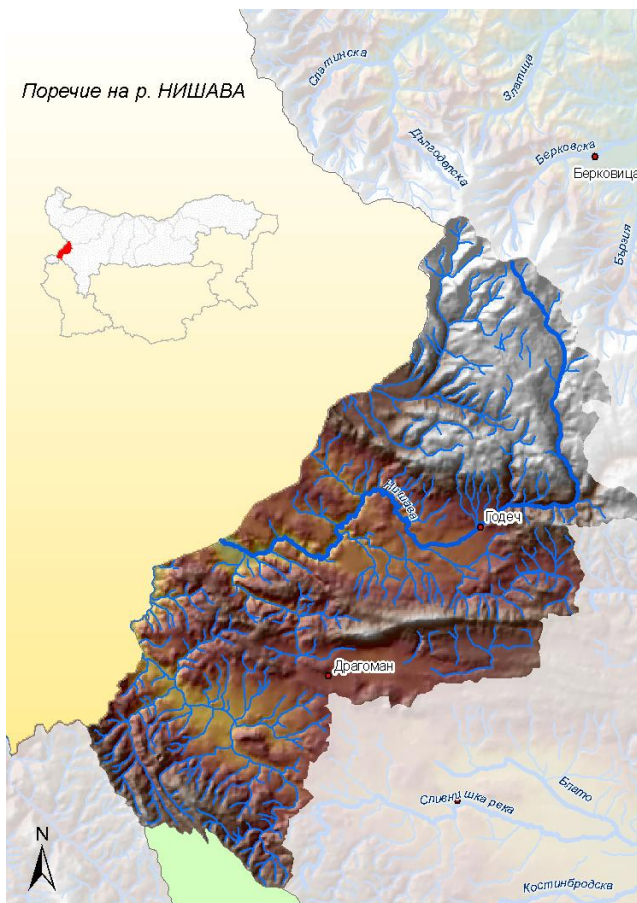

Река Нишава извира от България, но се влива в Морава, а оттам в Дунав на сръбска територия. На българска територия площта на водосборната област е 700,960 км². Най-големият ѝ приток е р.Ерма. Тя извира от РСърбия, навлиза в България при с.Стрезимировци и се влива в Нишава при с.Градище отново на сръбска територия. На българска територия площта на водосборната ѝ област е 436,350 км².

Между Струма и Ерма се издига нагънат рид. Той е част от Средногорието. Главен връх в него е Любаша - голяма варовита пирамида. На запад от Ерма стърчи уединена конусообразна планина - Руй (1706 м). На югозапад Руй се спуска стръмно към Знеполе. Знеполе е надлъжна котловина, обградена отвсякъде с планини. Висока е около 750 м и се напоява от р.Ерма, идваща от Краище.

На юг към долината на р.Нишава се простират много планински склонове - варовити, голи карстови бърда, изпълнени с понори, въртопи, пещери и др. Хипсометричните данни показват преобладаване на поясите от 200 до 1000 м (72%). Средната височина на Старопланинската верига е 770 м и тя показва средно високопланинския характер на областта.

Почти цялата речна долина на река Ерма се използва от местното население за отглеждане на различни земеделски култури. По-важен приток на р.Ерма на наша територия това е р.Ябланица. В началото си тя е с планински характер, а в района на гр.Трън добива почти равнинен характер. След това тече в немного дълбоко дефиле и се влива в р.Ерма на границата ни със Сърбия.

1.1.3.7.2. Характерни особености на водосборния район на реките западно от река Огоста и река Огоста

В Северозападната част на България между Западна Стара планина, р. Тимок и р. Искър събират своя отток и заустват в р. Дунав реките Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Скомля, Лом, Цибрица, Огоста, Скът (по ред на вливане в река Дунав). Те водят началото си от главното Старопланинско било с изключение на Цибрица и Скомля, които извира от предпланините на Стара планина. Общата площ

на поречията е $8\,192,868\text{ km}^2$. Общият годишен отток е $1\,370,113.10^6\text{ m}^3$. По-големи реки са Лом с годишен отток $328,006.10^6\text{ m}^3$ и Огоста с годишен отток $798,018.10^6\text{ m}^3$.

Залесеност

Разглежданите поречия са залесени предимно от нискостеблени гори и по-малко бук. Процентно залесеността е около 25% от цялата площ. Буковите гори се простират като един непрекъснат висок пояс по билото на Западна Стара планина, като най-голямо разпространение имат в поречието на Огоста.

Най-малка залесеност има поречието на р.Скът. Тази малка залесеност на поречието се дължи и на ниската надморска височина на неговите извори. Характерна особеност за поречие Тополовец и Войнишка е, че сравнително най-гъсто залесени са средните им части, докато долното течение е безлесно. При Видбол, Арчар и Скомля най-слабо залесени остават средните им течения.

Долини и корита на реките

Река Тополовец води началото си под вр.Връшка чука (692 м) от с.Извор махала. Тук тя се образува от множество малки рекички, които са с чисто планински характер. Р.Тополовец приема два главни леви притока, които се събират пред с.Раброво под името р.Рабровска. Наклонът на реката е сравнително стръмен. Р.Тополовец при проливни дъждове приижда буйно и след вливането на р.Рабровска и поради ниските брегове и равния терен залива значителни обработваеми площи.

Р.Войнишка се образува главно от два притока: Чичилска и Короманица. За начало е приета р.Чичилска, която извира източно от вр.Черноглав. Повечето от рекичките, образуващи началото на р. Чичилска, извира от югоизточните склонове на

вр.Връшка чука, а останалите—от северните склонове на вр.Черноглав. Р.Войнишка запазва полупланинския си характер на около 3-4 км след вливането в нея на р.Войница. Реката е коригирана в долното си течение.

Р.Видбол води началото си от източните склонове на вр.Голям Бабин нос. Множество малки рекички дават началото на реката. Тези рекички се оформят в три по-големи притока, които минават съответно през с.Раковица, Подгоре и Толовица и се събират към с.Цар Шишманово. В началото си тези притоци имат планински характер. След вливането на р.Грамадска при с.Синаговци р.Видбол навлиза в напълно равнинен район. В долната част на реката е направена корекция.

Река Арчар води началото си югоизточно от вр.Бабин нос. Водосборните области на множество малки рекички, които оформят р.Арчар, в по-голямата си част са залесени плътно с широколистни гори (предимно дъб). Те са с голям среден наклон и сравнително голяма стръмнина на склоновете. След с.Рабиша наклонът на реката значително намалява. Бреговете на реката поради слабите и ронливи седиментни скали са обикновено силно ерозирани и отвесни.

Река Лом води началото си от източните склонове на пограничните планини в района на с.Горни Лом. Образува се от много дерета, като за начало са приети изворите на р. Бърза под вр.Миджур. Тези рекички имат планински характер, много стръмни наклони на речното корито и големи скорости на течението. Характерно за реката в долното ѝ течение е подприщването на водите ѝ, което се получава от по-високите нива на р.Дунав.

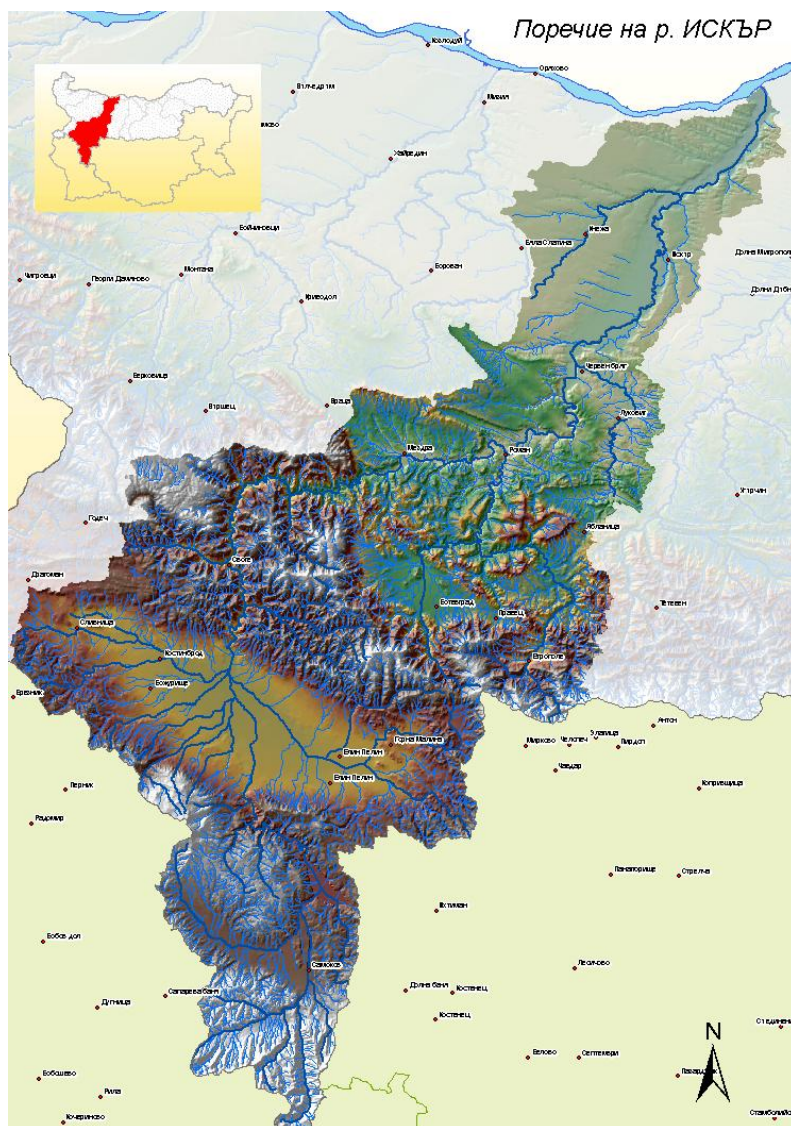
Река Цибрица води началото си от възвишенията над с.Смоляновци и с.Винище от подножията на върховете Церов и Костин. Множество малки притоци оформят две главни рекички, които след събирането си над с.Долно Церовене текат надолу под името р.Цибрица. От с.Долно Церовене до устието ѝ в р.Дунав при с.Долни Цибър р.Цибрица е с много малък наклон и тече през обработваеми площи. Вследствие на това е и наличието на множество меандри. Бреговете са ниски и при обилни дъждове водите излизат от коритото и причиняват наводнения. С оглед на това в долното течение на реката е проведена корекция.

Река Огоста. Образува се от многобройни потоци в Чипровската планина, като за начало на река Огоста е приета р.Чипровска. Тече през тясна долина до гр. Монтана, след това навлиза в Дунавската равнина и при гр. Оряхово се влива в река Дунав. Има около 40 притока, от които най-значителни са Ботуня (дължина 69 км водосборна област 732 км²) и Бързия (дължина 35 км водосборна област 241 км²).

Река Скът води началото си от предпланинските възвишения в района на селата Горно Пещене, Тишевица, Законица и др. Височината на тези възвишения е от 500—600 м и характерното за тях е, че северните им склонове са незалесени и спускащите се надолу малки рекички имат пороен характер. Всички тези рекички се събират малко над с. Голямо Пещене под общото име Скът.

1.1.3.7.3.Характерни особености на водосборния район на река Искър

Река Искър е най-старата река на Балканския полуостров. Тя събира водите си от Рила планина, Самоковското и Софийското полета, Витоша, Стара планина, Предбалкана и част от Дунавската равнина. Тя е най-дългата вътрешна река, която извира от Южна България, пресича напречно от юг на север Старопланинската верига (Искърския пролом) и се влива в р.Дунав, северно от с.Гиген. Дължината ѝ е 350.705 км, а общата водосборна площ на реката и притоците ѝ е 8634 км². По-големите ѝ

десни притоци са реките Лесновска, Малък Искър и Златна Панега, а по-големите леви притоци са реките Палакария, Блато и Сливнишка, Качач, Ръчене, Габерска.

Залесеност

Водосборът на Искър в Рила е добре залесен с бор, ела и смърч. Високите части са покрити с поляни и пасища. През Самоковското поле до яз. "Искър" долината на р. Искър е доста широка и в по-голямата си част заета от обработваеми площи.

Югоизточните склонове на Витоша, където са долините на Лева река и Бистрица, са залесени – при изворите с бор и ела и по-надолу с носкостъблени гори.

Поречието на р. Блато е едно от най-слабо залесените с около 9% залесеност.

Басейнът на искърските

притоци в старопланинския пролом между Курило и Люти брод е добре залесен с букови и дъбови гори. Водосборът на Малък Искър е добре залесен с широколистни гори. Северните склонове почти изцяло над 700 – 800 м височина са обрасли със стари букови гори.

Долина и корито на река Искър

Искър се образува от три реки: Черни, Леви и Бели Искър. За начало се приема р. Прав Искър – приток на Черни Искър, който води началото си от Чамовското езеро на кота 2500 м. Всички притоци са с планински характер и с водосборни области от 10 до 20 км². Река Искър е най-дългата река в България. Има 25 притока с дължина над 15 км. По-големи от тях са Палакария (39,2 км), Стари Искър (65,2 км), Сливнишка река (38,1 км), Златна Панега (50,3 км), Батулийска (40,2 км), Малък Искър (85,5 км). Средният наклон на реката е 6,7‰ с денивелация от 2475 м. Средният наклон на притоците варира между 1‰ (р. Блато) и 162‰ (р. Пряка). Гъстотата на речната мрежа на притоците е в границите от 0,7 км/км² (р. Блато) до 3,3 км/км² (р. Лакатница).

Средното течение на р. Искър започва от с. Герман. Реката тече на север, като при Нови Искър напуска Софийската котловина и навлиза в Старопланинския пролом.

В сравнително равното Софийско поле р.Искър е развила доста сложна речна мрежа. Още при с.Герман и Горубляне тя се разклонява, като на изток се отделят няколко ръкава, които се отправят към с.Казичене и към с.Долни Богров се съединяват с р.Лесновска образувайки с течението си надолу Стари Искър. Източните ръкави на Стари Искър се съединяват с главното течение на Искър между селата Кубратово и Славовци. В южната част на Софийското поле Искър има по-голям наклон, започващ от 6,7‰ и свършващ около с.Чепинци с 3,6‰ докато от там до Нови Искър наклонът му е около 0,64‰. Старопланинската част на долината на р.Искър представлява един дълбок и красив пролом. Неговите склонове надминават 200-300м височина. След Лъкатник до Лютиброд Искър тече през мезозойски кредни варовици, поради което проломът е тесен на места дори каньонообразен. В началото на пролома до Реброво наклонът на Искър е 0,75‰ и реката тече спокойно и прави меандри, дори някъде и острови. От Реброво до Люти брод наклонът се увеличава на средно 4,1‰ и Искър тече бързо, образувайки тясно и издълбано корито.

В предбалканските възвишения, Искър образува четвъртия си пролом, който започва от с.Люти брод и свършва между гр.Червен бряг и с.Чомаковци. Дължината на този пролом е около 64 км и среден наклон между Люти брод и Роман 2,59‰, а между гр.Роман и с.Чомаковци 1,38‰.

От с.Чомаковци започва долното течение на Искър, което продължава до р.Дунав. Тук реката е корегирана до вливането ѝ р. Дунав – около 17 км.

1.1.3.7.4.Характерни особености на водосборния район на река Вит

Водосборната област на река Вит е ограничена на запад от вододела на р.Искър, а на изток съответно от вододела на р.Осъм. За начало на реката е приет основният ѝ приток - р.Бели Вит, в който под гр.Тетевен зауства р.Черни Вит. И двата притока извираят от северния склон на Златишко-Тетевенската част на Стара планина. След излизането си от планината реката тече на северозапад, а след землището на с. Гложене тя поема в североизточна посока, която запазва до заустването си в р. Дунав при Сомовит.

Залесеност

Басейнът на река Вит е един от добре залесените речни басейни в България, от които 30% са гори. Горите са широколистни, предимно букови. Най-високите части на водосборната област са заети от пасища.

По-надолу към с.Рибарица речната долина се разширява, като в

тази част е заета от обработваеми площи. До района на Боаза има около 600 км² букови гори, които обхващат 86% от общата територия. В горното течение на река Рибарица има и борови гори. От това село до устието на реката е почти напълно обезлесена.

Долина и корито на р. Вит

За начало на р.Вит се приема р.Бели Вит, която носи това си название от смесието на Бели и Черни Вит нагоре до смесието на р.Рибарица и р.Зеленика. За начало пък на Бели Вит се приема долът Рибарица. В най-горното течение надлъжният наклон на реката е много голям, над 200 ‰, но към Тетевен достига 10 ‰. Дължината на река Вит е 168 км.

Водосборната област на р.Бели Вит представлява красива продълговата планинска котловина, заобиколена от масивите на северните склонове на Стара планина, гъсто прорязани от множеството притоци.

От с.Гложене надолу речната долина започва да се разширява, бреговете на долината стават по-ниски и по-полегати, като към с.Садовец напречният профил на долината става коритообразен. Реката започва да меандрира, наклонът значително намалява. При с.Пещерна реката навлиза в теснина – Боаза. С излизането си от Боаза р.Вит приема вече напълно равнинен характер – слаб наклон, ниска, хълмиста, почти обезлесена водосборна област, което ѝ състояние продължава до вливането на реката в р. Дунав.

При с.Гложене една доста голяма част от водата на р.Вит се губи, като е установено, че тя отива в карстовия извор на р.Златна Панега.

1.1.3.7.5.Характерни особености на водосборния район на река Осъм

Поречие на р.Осъм

Водосборната област река Осъм е ограничена на запад от вододела с р.Вит, а на изток от вододелите на притоците на р.Янтра - реките Росица и Студена.

Тя се формира от сливането на реките Черни и Бели Осъм - при гр.Троян, като за нейно начало е приета р.Черни Осъм. И двата ѝ основни притока извираят от северните склонове на Троянския балкан, разположен в Средна Стара планина.

В горното си течение реката има северна посока, от гр. Ловеч тя завива на североизток, като запазва тази посока до гр. Левски, откъдето с остър завой заема северозападна посока, която запазва до устието си в р. Дунав - 5 км западно от гр. Никопол. Дължината на реката е 204.457 км, а площта на водосборната ѝ област – 2838 км². Средният наклон на реката е 57‰. Водосборната област е тясна със средна ширина под 20 км, което е ограничило възможността да се развива гъста речна мрежа. Притоците

на реката са малко на брой, къси и с малки водосбори. Гъстотата на речната мрежа е $0,4 \text{ км/км}^2$, а за отделни притоци в долното течение достига до $0,15 \text{ км/км}^2$.

Залесеност

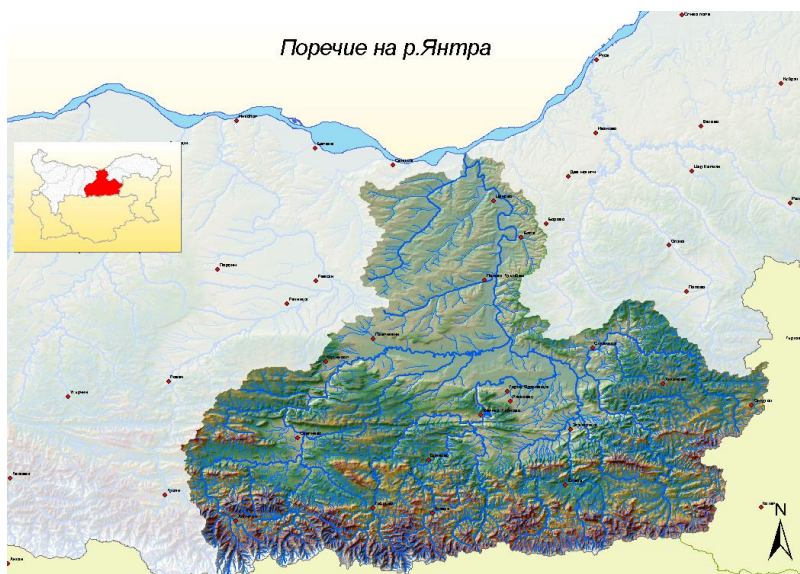
Водосборната област на р.Осъм е по-слабо залесена в сравнение с поречието Вит. Така от 2838 км^2 обща водосборна площ са залесени към 590 км^2 , което представлява по-малко от 25%. Басейнът на река Осъм включва много плодородни обработваеми площи. В районите на планината и подножието повърхностните зони са разделени на малки полета, като в много от тях релефът е сложен, със сиви горски почви, алувиални наноси и алувиални почви с пасища. Повърхностните територии около устието на река Осъм са наносни почви с пасища, както и карбонатни черноземи. Почвите в Беленската низина са изветрели карбонатни почви с типични черноземи и наносни почви с пасища.

В речния басейн се отглеждат предимно зърнени растения (пшеница и царевица). Делът на специализираните култури, фуражните култури, плодовете, зеленчуците и трайните насаждения е по-малък.

Долина и корито на р. Осъм

За начало на р.Осъм се приема р.Черни Осъм, която води началото си от западната част на Троянския балкан, югозападно от вр.Левски, тече през тясна, дълга, с голям наклон долина. Речните долини са тесни, дълбоки, със стръмни и на места скалисти склонове. От с.Черни Осъм надолу речната долина значително се разширява, като дъното върху основната скала е затрупано вече с по-дребен влачен материал. Независимо от това р.Черни Осъм няма изразен пороен характер. След събирането на р.Ч.Осъм с Бели Осъм малко под гр.Троян реката носи името Осъм. Оттам надолу р.Осъм държи северна посока до гр.Ловеч, минавайки през пресечена хълмиста местност. Притоците от Троян надолу имат слабо изразен пороен характер. От гр.Ловеч р.Осъм навлиза в Дунавската равнина, държи до с.Градище североизточна посока и оттам до вливането си в Дунав тече почти в северозападна посока. В този си участък поради извънредно слабия наклон на терена р.Осъм прави извънредно много меандри. От Ловеч до устието си река Осъм е корегирана. Река Осъм се влива в Дунав при с.Черковица.

1.1.3.7.6. Характерни особености на водосборния район на река Янтра

По размер на водосборна площ поречието на р.Янтра е второто по големина в Дунавския район след този на р.Искър. Водосборната област на р.Янтра и притоците ѝ граничи на запад с поречието на р.Осъм, на изток с това на р.Русенски Лом и на р.Камчия, на север с р.Дунав, а на юг със Стара планина. Река Янтра има тридесет притока с дължина над 10 км. По

големи от тях са: р.Росица дълга 164 км. и водосборна площ 2 265 кв.км., р.Стара река (р.Лефеджа) - 92 км. с площ 2 424 кв.км., р.Джулюница - 85 км. с площ 892 кв.км. и др.

Гъстотата на речната мрежа в поречието варира. За р.Янтра тя е 0.7 км/кв.км., докато за притоците се движи в граници от 0.3 км/кв.км.(за р.Елийска) до 1.5 км/кв.км (за р.Острецка).

Средната надморска височина за цялата водосборна област е 470 м., а средният наклон се изменя от 10.6 ‰ (за Стара река) до 48 ‰ (за р.Плачковска). По-големи са наклоните на реките в горното течение (от 71 ‰ до 124 ‰). Река Янтра има в горното си течение среден наклон около 34 ‰, докато при устието стига до 0.25 ‰, където се характеризира и с голям коефициент на извитост (около 3.1)

Залесеност

Горите в поречието заемат 28 % от цялата водосборна област, т. е. към 2250 км². Те са предимно два вида – букови гори и широколистни нискостеблени. Буковите гори образуват един непрекъснат пояс, широк от 3 - 10 км, който се простира по цялото било и по високите склонове на Стара планина, като се почне от Ботев връх и се стигне до гр. Котел. Другият вид преобладаващи гори, нискостеблените, заемат понископланинските и предпланински дялове на Стара планина и равнинните части на водосборната област.

Последните са групирани в отделни гори с площ между 1 и 60 км², като по-значителни от тях се намират във водосборната област на р.Лефеджа. От вливането на р. Лефеджа до устието на р. Янтра залесеността значително намалява, като се простира главно от дясната страна на реката. След с.Полско Косово до устието басейнът е напълно обезлесен.

Долина и корито на р. Янтра

Река Янтра води началото си от така наречената Голяма поляна под връх Атово падале. Водите си черпи от шест неголеми извора, които се събират в една глава (образуват общ извор) с диаметър около 3,5 м. Дебитът на този извор е около 30 л/сек.

От извора на р. Янтра до вливането в нея на р. Бяла коритото на реката е доста стръмно и е с наклон приблизително 30 ‰. Реката е много буйна, изпъстрена е с доста водопадчета. Коритото ѝ е покрито с доста камъни с различни размери, а самото дъно е от скален произход.

При гр.Габрово р.Янтра навлиза в горната част на средното си течение. Коритото на реката тук достига до 40 м ширина. Бреговете са отвесни с височина до 2 м, а на няколко места (района на с. Етър) реката, получава значителни уширения, като бреговете изчезват и се заместват със слабо наклонени плоскости (поляни). Дъното ѝ е покрито с чакъл и пясък.

След гр. Велико Търново р. Янтра навлиза в своето долно течение. Дъното на реката е песъчливо-чакълесто. Влива се в р. Дунав при с. Кривина.

1.1.3.7.7.Характерни особености на водосборния район на река Русенски Лом

Поречието на Русенски Лом е разположено в източната част на Дунавския район за басейново управление. На запад граничи с вододела към поречие Янтра, на юг - с вододелите към поречия Янтра и Камчия, на изток - с вододела към Добруджанските реки, а на север - с р.Дунав. Река Русенски Лом извира от сравнително ниската, равнинна част на Дунавската равнина, тече в северна посока и се влива в река Дунав. Образува се от сливането на Бели с Черни Лом. Река Бели Лом води началото си южно от гр.Разград, а р.Черни Лом- югоизточно от гр.Попово. За условно начало на р.Русенски Лом е приет Бели Лом. Двата главни клона -Черни и

Бели Лом, имат дължина до сливането си съответно 130 и 140 км с водосборни области 1549 км² и 1276 км².

Поречието на р.Русенски Лом има изцяло равнинен характер като средната надморска височина на басейна е 272 м.

Залесеност

Поречието на р. Русенски Лом е слабо залесено с нискостеблени гори, които заемат 770 км², т. е. 26% от общата площ на водосборната област.

В сравнение с р. Бели Лом, чиито гори съставляват 20% от общата площ, водосборната област на р. Черни Лом е по-добре залесена - към 29%. По-значителните гори по Бели Лом са разположени в долното ѝ течение, като най-голямата от тях, която е и най-голямата в поречието на Русенски Лом, се простира между селата Кривия и Писанец. При р. Черни Лом горите са разпределени почти равномерно по цялата водосборна област. До вливането ѝ в р.Дунав залесеност почти не съществува във водосборната област с изключение на малки райони, покрити с разредена широколистна гора (дъб), характерна въобще за Лудогорието.

Долина и корито на р. Русенски Лом

Река Бели Лом оформя началото си от неголеми приточета южно от гр. Разград. Всички тези рекички са с полупланински характер и изворите им са на височина от 300-400 м над морското равнище. Наклонът им е малък, като ширината на речното корито е средно от 3-4 м. Дъното е покрито с пясък и пръст. Бреговете са ниски, от скален произход и коритото им е тясно. Това е причина за наводнения вследствие продължителни и интензивни валежи.

За предпазване от наводненията реката е коригирана между с.Ушинци и с.Дреновец. В този участък речната долина е с ниски и полегати склонове.

След този участък р.Русенски Лом до вливането ѝ в р.Дунав се характеризира с много малък наклон вследствие на равнинния терен, в който тече. Характерът на речната долина не се изменя много, само склоновете стават по-ниски. Дъното ѝ е покрито с чакъл и пясък, а коритото на реката е коригирано.

1.1.3.7.8. Характерни особености на водосборния район на Дунавски Добруджански реки

Поречието на Дунавските Добруджански реки се намират в източната част на Дунавския район за басейново управление. На запад граничат с вододела към поречие Русенски Лом на юг - вододела на Камчия, на изток - с вододела към Добруджанските реки, вливащи се направо в Черно море, а на север - с държавната ни граница с Румъния.

Добруджанските притоци на р. Дунав заемат най-горната североизточна част на България. Противно на другите наши реки, които започват от стръмните склонове на високите планини и постепенно слизат към равнините, добруджанските реки започват от обширните равнини на високите полета и слизат в речните суходоллия и имат повърхностен отток само в горните си течения, като водата по-надолу по течението поради голямата пропускливост на почвата и малкия наклон постепенно попива и изчезва далеч преди заустването на реките.

Залесеност

Добруджанските реки в по-голямата си част водят началото си от обширната слабо хълмиста област Лудогорието (Делиормана). Самото име показва, че в миналото тук е имало просторни и гъсти гори, които обаче за съжаление с течение на времето значително са намалени, а една част от тях напълно унищожени поради безразборно и непланово изсичане. Горите са предимно нискостеблени. Сравнително по-добре са залесени поречията и суходоллията на реките, вливащи се в Дунав, чиито гори се простират с известни прекъсвания почти до заустването на техните суходоллия. Средно за тези добруджански реки залесените, площи са към 1000 км², или 25 % залесеност. По-значителни пространства заемат горите в поречието на р.Царацар, която има залесеност към устието 34%, и р.Сенкъовица. Източната и североизточната част на Добруджа е напълно обезлесена.

Река Царацар (Крапинец) е с дължина 108 км и 1062 км² водосборна област и с координати при извора 43°33'00" с. ш. и 26°46'40" и. д.

Река Царацар събира водите на трите реки: р.Карапанча, р.Война и р.Чайрлък. Движи се между почти отвесни брегове, обрасли с гори, и минава през селата Свещаре, Завет и Белица по посока на Дунав. В тези си граници реката има дължина 108 км, среден наклон — 3,3‰ и водосборна област 1062 кв. км. Макар че във водосборната област на р.Царацар се намират едни от най-големите извори в Лудогорието, каквито са тези при селата Воден, Димитрово), Голям Извор, Малък Поровец и др., все пак тя много рядко достига с водите си до р.Дунав.

Река Суха дължина 126 км с 2404 км² водосборна област с координати на извора 43°17'10" с. ш. и 27°42'00" и. д. при кота 330 м. Координати при границата 44°02'30" с. ш. 27°38'50" и. д.

Водосборната област на р.Суха заема по-голямата част от Централна Добруджа. Тя събира водите си от района на селата Мировци–Новопазарско, Вълчи дол–Провадийско, Крумово–Варненско, и др. Това е най-дългата река в Добруджа – 126 км. Речната и мрежа е асиметрична. Левите ѝ притоци са къси със сравнително най-голям наклон, десните са дълги с добре оформени речни долини. Сега в коритото на реката има постоянен отток само в горното течение. Високите части, от които извира, са богати на подземни води и от тях се създава траен изворен отток, но само във високата част на леглото, където наклонът е по-голям. В по-долната част в зависимост от валежите през годината образуваният се повърхностен отток постепенно се попива и изчезва по-близо или по далеч от своето начало, а останалата част от реката остава суха до устието. Леглото на р.Суха е осеяно с много понори, в които тя загубва своя отток още в горната си част. Средният наклон на реката до българо-румънската граница е 1,7‰.

1.1.3.7.9. Характерни особености на водосборния район на река Дунав на българска територия

Особена привилегия на Дунавският район и то не само за хидрологията на района, но и в хидрогеоложко отношение е самото протичане по северната му граница на голямата европейска река Дунав. Макар, че българският бряг на р. Дунав в по-голямата си част е висок, съществуват десетина участъка, в които са запазени речните тераси, известни като Крайдунавски низини. В алувиалните отложения са формирани обилни водоносни хоризонти с много добри филтрационни показатели. Благодарение на пряката хидравлична връзка с реката е възможно привличане на извънредно големи количества речни води към високодебитни крайбрежни водоземни съоръжения – кладенци тип “Раней” и вертикални тръбни кладенци. От досегашната практика е установено, че привлекаемите водни ресурси по протежение на Крайдунавските низини са от порядъка на 300 – 500 л/с/км. Освен това редица низини имат подземно подхранване от прилежащите към тях обширни водоносни хоризонти. Така в Арчар-Орсойската, Цибърската и Козлодуйската низини получават подхранване от понтския водоносен хоризонт, а Островската – от сарматския водоносен хоризонт. Обширната Бръшлянска низина и Айдемирската низина се подхранват подземно от барем-аптския водоносен хоризонт. Всички сравнително големи крайдунавски градове като Видин, Лом, Козлодуй, Оряхово, Белене, Свищов, Русе и Силистра се водоснабдяват с подземни води от Крайдунавските низини. Подземни води от Бръшлянската и Айдемирската низини с помощта на системи от стъпални помпени станции се пращат далеч на юг за водоснабдяване на населените места в Лудогорието. От количествена страна подземните водни ресурси на Крайдунавските низини не поставят никакви проблеми, единствено качествата на водите за питейни нужди изискват съответни изследвания

1.1.4. Значими проблеми в управлението на водите в района за басейново управление

Изготвената оценка на антропогенно въздействие и анализ на състоянието на водите по елементи и области на въздействие и резултатите от проведените срещи и консултации със заинтересованите страни в Дунавския речен басейн ни даде възможност да идентифицираме четири значими проблеми в управлението на водите в Дунавски район :

- Замърсявания от органични вещества
- Замърсявания от биогенни вещества
- Замърсявания от опасни вещества
- Хидроморфоложки изменения

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Замърсители, предимно от органичен произход, се разграждат под въздействието на естествени самопочистващи процеси до определена степен, но някои вещества изобщо не могат да бъдат разградени от естествените процеси, което налага тяхното отстраняване или намаляване до допустими за околната среда граници.

За повече информация, относно междинния преглед на установените в Дунавския речен басейн значими проблеми в управлението на водите, може да посети интернет страницата на БДДР на адрес: <http://dunavbd.org/?x=15/>.

1.1.4.1 За повърхностните води

➤ *Проблеми от точкови източници на замърсяване*

Точкови източници на замърсяване на водите са заустването на градските канализации на населени места с над 2000 е. ж. заустващи без необходимо пречистване; зауствания от градски пречиствателни станции за отпадъчни води; зауствания на промишлени отпадъчни води от индустриални обекти.

➤ *Проблеми от дифузни източници на замърсяване*

Дифузни източници на замърсяване са от населени места без ПСОВ и без канализация, промишлени зони без канализация, сметища без изолация. При дифузно внесение вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите (препарати за растителна защита) и тежките метали.

Проблемите произлизащи от дифузното натоварване на повърхностните води с азот се влияе основно от притока от подземните води (разтворените вещества), а с фосфор се предизвиква основно от ерозията (внесените количества твърди частици).

Други замърсявания, които имат значение са стари замърсявания и/или опасни замърсявания на почвата, (включително от депа, аварии), при изоставени минно-технически съоръжения или значително сухо или мокро отлагане от атмосферата.

➤ *Проблеми в следствие на хидроморфологични изменения*

Като хидроморфологични изменения се обобщават водочерпенето от повърхностните води, регулиране на оттока, морфологични изменения.

- Проблеми възникнали в резултат на водочерпение за питейно-битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.

- Проблеми от регулиране на оттока

Това са проблеми възникнали в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (ВЕЦ, МВЕЦ), изграждане на язовири, диги за защита от наводнения, бентове и преливници. Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради.

➤ *Проблеми от морфологични изменения*

Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

Поречие Огоста и реките западно от Огоста

Съгласно изготвената риск оценка на повърхностните водни тела има единадесет тела в лошо екологично състояние. Осем от тях са разположени в долното течение на р.Огоста от гр.Монтана до устието ѝ при р.Дунав, а останалите три са българския участък от р.Тимок, цялата р.Витбол и р.Цибрица от гр.Вълчедръм до устието и на р.Дунав.

Проблемите водещи до недоброто им състояние са в резултат на органични замърсители, опасни вещества и замърсяване с нитрати. Това са зауствания на непречистени отпадъчни води от селищни канализации и от недобре работещи локални пречиствателни съоръжения за производствени отпадъчни води или директни зауствания на отпадъчни производствени води.

Основни източници на замърсяване на река Огоста са битовите отпадъчни води на гр.Монтана, гр.Берковица, гр.Бойчиновци, гр.Бяла Слатина и производствени отпадъчни води от промишлени предприятия.

Поречие Искър

Съгласно изготвената риск оценка на повърхностните водни тела има десет тела в лошо екологично състояние, разположени в средното и долно течение на р.Искър от гр.София до вливането ѝ в р. унав.

Проблемите водещи до недоброто им състояние са от органични вещества и опасни вещества. Основни източници на замърсявания са пречиствателни станции за отпадъчни води, отпадъчни води от селищни канализации без пречистване, индустриални предприятия, селскостопански дейности.

В най-голяма степен са замърсени водите от селищната канализация на градовете: Елин Пелин, Костинброд, Своге, Мездра и Роман.

Поречие Вит

Съгласно изготвената риск оценка на повърхностните водни тела има едно тяло в лошо екологично състояние, разположено в долното течение на р.Вит между гр.Долна Митрополия и гр.Гулянци.

Проблемите водещи до недоброто му състояние са в резултат на замърсяване с нитрати и опасни вещества. Основна причина за повишеното съдържание на нитрати в повърхностните води е използването на по-големи количества торове от изкуствен и органичен произход в земеделието, както и отпадъчните води от силажи, замърсени води от земеделски дейности.

Причина за лошия статус на водното тяло от опасни вещества, може да бъде от заустването на градските канализации с и без ПСОВ, както и промишлени отпадъчни води с и без пречистване. В района на водното тяло е разположена ПСОВ на гр. Плевен. Собственият и контролният ѝ мониторинг за 2006 г. показват, превишения два пъти над емисионното ограничение по показатели кадмий, олово, общ фосфор, общ азот, нефтопродукти и феноли.

Поречие Осъм

Съгласно изготвената риск оценка на повърхностните водни тела има осем тела в лошо екологично състояние, разположени в средното и долно течение на реката от гр.Троян до устието ѝ при р.Дунав.

Значими източници на замърсяване се явяват градските канализации на общините Ловеч, Троян, Летница и Левски, ПСОВ "БАЛКАН" АД, "Осъм" АД, "Куинс" АД, "Фруктоджус" ЕООД, "ММ Никопол", хотелските комплекси, къщите за селски туризъм, мандрите и месопреработвателните предприятия.

Района на р.Осъм в и след гр.Троян е с добре развита промишленост - дървообработваща, хранително – вкусова и месопреработвателна, което прави антропогенният натиск силно изразен. Особено натоварване оказва заустването в градската канализацията отпадъчните води на завод „Лесопласт“ гр.Троян. Това затруднява работата на ПСОВ и води до чести спирания за регулиране на режима. Друг източник на замърсяване е клинцата на „Троямес“. След този пункт има наличие на високи суспендирани вещества, нитрити и феноли.

Поречие Янтра

Съгласно изготвената риск оценка на повърхностните водни тела има дванадесет тела в лошо екологично състояние, четири от тях са разположени на р.Янтра, а останалите на нейните притоци, р.Росица, р.Негованка, р.Бохът, р.Магър, р.Биюк дере и р.Дряновска.

Проблемите водещи до недоброто им състояние са в резултат на органични замърсители, опасни вещества и замърсяване с нитрати и са предизвикани от зауствания на пречиствателни станции за отпадъчни води, отпадъчни води от селищни канализации без пречистване, индустриални предприятия, селскостопански дейности.

Поречие Русенски Лом и Добруджански реки

Съгласно изготвената риск оценка на повърхностните водни тела има шест тела в лошо екологично състояние, разположени в средното и долно течение на р. Русенски Лом.

Проблемите водещи до недоброто им състояние са в резултат на органични замърсители, опасни вещества и замърсяване с нитрати, вследствие на заустване на битово-фекални и промишлени непречистени отпадъчни води.

1.1.4.2. За подземните води

➤ Проблеми от точкови източници на замърсяване

Като такива се разглеждат нерагламентирани (селски) сметища, общински сметища, складове за пестициди, течове от замърсени площадки, депа на производствени и опасни отпадъци, местоположения на стари замърсители, стари сметища, затворени индустриални терени. При замърсявания от точкови източници в подземните води се повишава съдържанието на биогенни вещества.

➤ Проблеми от дифузни източници на замърсяване

Дифузни източници на замърсяване са земеползването (орна земя и трайни насаждения), селища без изградена канализационна мрежа, урбанизирани територии. Значимите проблеми от този вид въздействие върху подземните води са увеличаване съдържанието на нитрати, фосфати, сулфати, хром, желязо и манган. Съдържанието на нитрати е водещ параметър за дифузните внасяния при подземните води.

➤ Проблеми от значими водочерпения

Това са водочерпения за питейни нужди, за земеделието, за промишлени цели, като проблемите тук се проявяват при свръхводочерпене на подземните водни тела.

Поречие Огоста и реките западно от Огоста

В речният басейн на река Огоста и западно от Огоста са идентифицирани 8 броя подземни водни тела в лош стаус. Проблемите са от биогенни замърсявания - повишени концентрации на азот, фосфати и сулфати.

- **Порови води в Кватернера Брегово-Новоселска низина** - Основни източници на замърсявания са: 7 броя нерагламентирани сметища, 6 броя населени места без канализация. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера Островска низина** - Основни източници на замърсявания са: 2 населени места без канализация, 1 склад за пестициди, 4 нерагламентирани сметища.

- **Порови води в Кватернера - Арчар-Орсойска низина** - Основни източници на замърсявания са: 14 броя населени места без канализация, 18 нерагламентирани

сметища, 2 склада за пестициди. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - р. Лом** - Основни източници на замърсявания са: 23 населени места без канализация, 33 броя нерагламентирани сметища, 1 склад за пестициди. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - р. Огост** - Основни източници на замърсявания са: 28 населени места без канализация, 41 нерагламентирани сметища, 3 склада за пестициди. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - р. Цибрица** - Основни източници на замърсявания са: 8 броя нерагламентирани сметища, 2 склада за пестициди. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - р. Скът** - Основни източници на замърсявания са: 16 населени места без канализация, 21 нерагламентирани сметища.

Подземни водни тела в лош статус в резултат от свръхводочерпене са: **Поровите води във Видинската низина и Поровите води в Козлудуйската низина.**

Поречие Искър

В речният басейн на река Искър има 2 подземни водни тела в лош статус. Проблемите са от повишени стойности на биогенни вещества – нитрати и фосфати,

- **Порови води в Кватернера - р. Искър** - Основни източници на замърсявания са: 6 населени места без канализация, 22 броя нерагламентирани сметища, 11 склада за пестициди. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Неоген-Кватернера - Софийска долина** - Основни източници на замърсявания са: 82 нерагламентирани сметища, 7 склада за пестициди, 8 населени места без канализация.

Поречие Вит

Във водосбора на река Вит са идентифицирани има 2 подземни тела в лош статус. Проблемите са от повишено съдържание на нитрати, фосфати, манган, хром, свръхводочерпене.

- **Порови води в Кватернера - р. Вит** - Основни източници на замърсявания са: 17 броя нерагламентирани сметища, 5 склада за пестициди, 15 населени места без канализация. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - между реките Вит и Осъм** - Основни източници на замърсявания са: 24 населени места без канализация, 19 склада за пестициди, 30 броя нерагламентирани сметища. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

Поречие Осъм

Във водосборът на река Осъм въз основа на извършената риск оценка има 3 подземни водни тела в лош статус. Проблемите са от биогенни вещества - повишено съдържание на нитрати, фосфати, манган, хром.

- **Порови води в Кватернера - р. Осъм** - Основни източници на замърсявания са: 25 броя нерагламентирани сметища, 16 склада за пестициди. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - между реките Вит и Осъм** - Основни източници на замърсявания са: 24 населени места без канализация, 19 склада за пестициди, 30 броя нерагламентирани сметища. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра** - Основни източници на замърсявания са: 8 склада за пестициди, 39 населени места без канализация, 42 броя нерагламентирани сметища. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

Поречие Янтра

Във водосборът на река Янтра въз основа на извършената риск оценка има 2 подземни водни тела в лош статус. Такива са алувиалните води на река Янтра и междуречния масив между река Янтра и река Осъм. Проблемите са биогенни замърсявания - повишено съдържание на нитрати, манган.

- **Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра** - Основни източници на замърсявания са: 8 склада за пестициди, 39 населени места без канализация, 42 броя нерагламентирани сметища. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

- **Порови води в Кватернера-река Янтра** - Основни източници на замърсявания са: 28 населени места без канализация, 34 нерагламентирани сметища. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.

Поречие Русенски Лом и Добруджански реки

Въз основа на оценка на риска е идентифицирано едно подземно водно тяло в риск, намиращо се в Бръшлянската низина. Проблемите са биогенни замърсявания - повишено съдържание на нитрати, манган и свръводочерпене.

- **Порови води в Кватернера - Бръшлянска низина** - Основни източници на замърсявания са: 13 население места без канализация, 18 нерагламентирани сметища. Регистрирано повишено съдържание на нитрати над 50 мг/л.